

MI IN LJUBLJANA 2000

Razvoj Ljubljane bo šel tudi na jug

Kakšna bo Ljubljana ob začetku drugega tisočletja? O tem je sedaj že marsikaj bolj jasno, čeprav dokončna teoretična podoba naše prestolnice le še ni znana. To sliko pa bomo vsaj na papirju kmalu izoblikovali, saj v Ljubljani s tem načrtovanjem vsi hitijo in tudi stopajo korak naprej pred republiko. Takšno prednjačenje je nujnost, saj napreduje Ljubljana hitreje in se zato sproti porajajo številnejša vprašanja, ki terjajo jasne odgovore. Eno takšnih področij je stanovanjska zidava, saj nejasnost načrtov povzroča črne gradnje. Ko so pred več kot 15 leti po sprejetju GUP (generalni urbanistični plan) zrl do leta 2000, je bilo to bolj utopično in tudi predstave so bile večkrat obarvane malce »manhattansko«, velemestno, z velikim osredotočenjem prebivalcev itd. Vse to sedanjí načrti spravljajo v smiselnejše okvire, prilagojene resničnejšemu položaju, ki je sedaj le bolj predvidljiv kot pred 15 leti.

Novi načrti pa imajo še kvaliteto več, ker nastajajo na bolj demokratičen način, saj pri oblikovanju sodeluje neposredno javnost in načrt ne nastaja v premalo odprtih strokovnih krogih. Obenem pa je sedanje načrtovanje na področju urbanizma del dolgoročnega plana širšega pomena in tudi uresničevanje pogosto zanemarjenega ustavnega načela, da delovni ljudje in občani v lastnem in družbenem interesu urejajo temeljna vprašanja urbanizma.

Trije temeljni dokumenti

Kateri so načrti, ki naj dajo predstav o razvoju Ljubljane? Končni dokument bo »Ljubljana 2000«. Ta dokument pa je sestavljen iz več dokumentov, od katerih so nekateri že izoblikovani, nekateri v fazi delovnega osnutka in nekateri v pripravi. Vse občine so že v začetku tega leta sprejele »Smernice za pripravo dokumentov« Ljubljane 2000, v katerih so opredeljeni nekateri osnovni kazalci po posameznih področjih od kmetijstva in industrije do preskrbe z živili in socialnega skrbstva, kot tudi po posameznih občinah in smernice vsebujejo tudi povezovanje in sodelovanje občin v tem celovitem prostoru.

Nosilec vseh teh nalog je Zavod za družbeno planiranje Ljubljane. Ta strokovna institucija pa seveda tudi po strokovni plati ne oblikuje vsega sama, temveč je le usklajevalac in načrtovalec akcije. Zavod za družbeno planiranje Ljubljane je prevzel na svoja pleča izdelavo dokumenta »Dolgoročni plan občin in mesta Ljubljane«. Dokument »Dolgoročni skupni temeljni dolgoročni plan občin v širšem prostoru Ljubljane« je izdelal Urbanistični inštitut Slovenije. Tretji dokument, ki je sedaj v obliki delovnega osnutka, pa je »Urbanistični načrt občin in mesta Ljubljane«, ki ga je izdelal Zavod za izgradnjo Ljubljane. Vsi trije dokumenti skupaj pa bodo sestavljali že omenjeni celoviti dokument »Ljubljana 2000«.

Seveda je v pripravo strokovnega dela teh dokumentov vključena še vrsta drugih strokovnih institucij, tako da bi bili izdelani dokumenti čim boljši po strokovni plati in da bi pomenili seveda tudi čim vernejšo izpolnitev želja in zahtev, ki jih ima družba kot celota in tudi posamezniki – prebivalci Ljubljane.

Seveda je v pripravo strokovnega dela teh dokumentov vključena še vrsta drugih strokovnih institucij, tako da bi bili izdelani dokumenti čim boljši po strokovni plati in da bi pomenili seveda tudi čim vernejšo izpolnitev želja in zahtev, ki jih ima družba kot celota in tudi posamezniki – prebivalci Ljubljane.

Delo bližje stanovanjem

O dokončnih rešitvah in o tem kakšni dokumenti bodo tudi sprejeti, je seveda sedaj pre zgodaj govoriti, saj se morajo izjasniti vsi zainteresirani v javni razpravi, ki bo še tekla. Do sedaj izoblikovani predlogi vidijo Ljubljano čez 18 let predvsem kot skupnost z ostalimi središči v regiji in ne kot veliko Ljubljano z ogromno koncentracijo vsega. Zaradi tega načrtujejo, da naj bi Ljubljana imela v začetku drugega tisočletja 400.000 prebivalcev, torej manj kot so mislili doslej, ko so računali na vsaj 430.000 prebivalcev. V teh dokumentih je prisotna vizija, da bi prebivalstvo Ljubljane zadrževali.

Tudi predstava o Ljubljani in njenem razvoju je sedaj malce drugačna. **Dipl. ing. arh. Aleš ŠAREC**, koordinator dela pri izdelavi dokumentov Ljubljana 2000, vodja dolgoročnega planiranja in vodja sektorja prostorskega razvoja pri Zavodu za družbeno planiranje Ljubljane pravi: »Delovna mesta bomo skušali približati stanovanjem, vendar takšna delovna mesta, ki ne škodijo s

hrupom ali smradom. Ljudje si namreč ne želijo dolgotrajne vožnje na delo, saj jih to utruja. Vožnje pa povzročajo tudi neracionalno trošenje moči, in končno tudi energetskih virov.

Vse ljubljanske občine pa so se izjasnile tudi za takšen razvoj, ki bo temeljil na boljši izrabi obstoječih naprav in struktur, na obnavljanju in manj na rušenju in postavljanju vsega na novo. S prostorom je treba razpolagati smiselno.

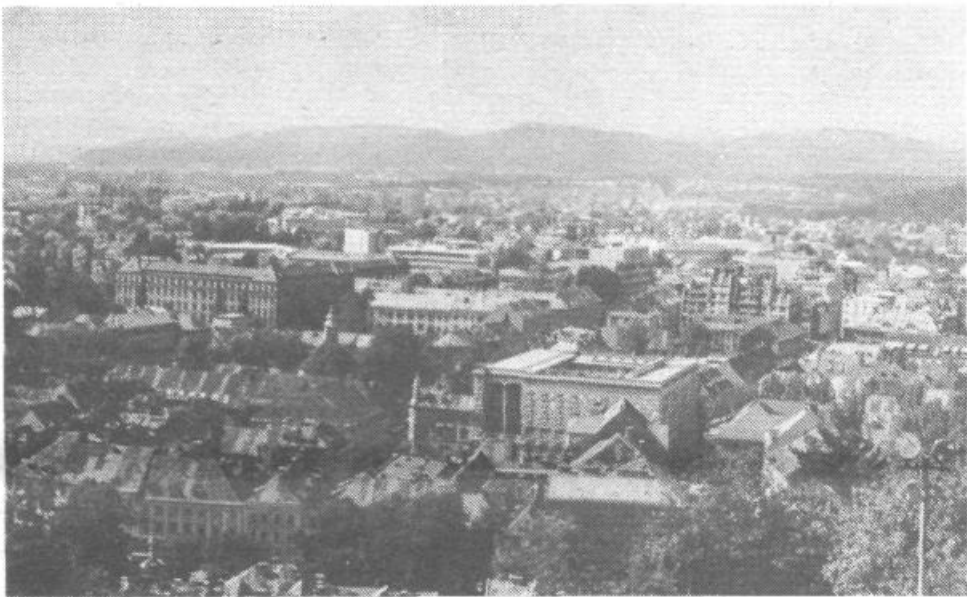
Policentričen razvoj Ljubljane

Glede na dosedaj izoblikovane smernice razvoja Ljubljane bo razvoj tekel do leta 2000 hitreje v južnem delu Ljubljane kot v severnem. Ta želja ni posledica solidarnostnega, enakomernega razvoja, temveč želja po ohranjanju kmetijskih površin, ki so na severu Ljubljane in so pomembne za oskrbo mesta. Ker so tamkajšnja zemljišča zelo kvalitetna bi jih bilo škoda pozidati in je zato smiselneje in bolje izkoristiti za pozidavo manj kvalitetna zemljišča na ljubljanskem barju in okrepiti zidavo na jugu Ljubljane. Tako bi razvoj Ljubljane uravnovesili. Takšni načrti seveda pomenijo, da bo velik del razvoja narejen ravno na področju občine Ljubljana Vič-Rudnik, ki zavzema pretežni del južne Ljubljane. Seveda to zdaleč ne pomeni, da se bosta razvijala le Vič in Rudnik, pomeni pa da se bosta razvijala malce hitreje kot drugi in to predvsem ob obstoječih vpadnicah.

Takšen razvoj s poudarkom na jugu pomeni ne le nova stanovanja, temveč tudi nova delovna mesta na Viču in Rudniku. V tej občini je sedaj izredno veliko število stanovanj, znatno manj pa delovnih mest, kar ima za posledico velikansko vsakodnevno migracijo. To povzroča izgubo časa, stroške, izgubo energije, prometne zastoje in še celo vrsto stvari, ki so povezane z dnevnim prevažanjem na delo in nazaj v bivalno okolje.

V bodoče naj bi Ljubljana ustvarila tudi nekaj svojega prehranbenega zaledja ob samem mestu (konjereja, rž in ječmen predvsem na barju), pa tudi nekaj lastnih virov energije kot je atomska centrala, čeprav je ta še vedno pod vprašanjem. Ljubljana naj bi bila torej bolj samostojna, obenem pa bolj vključena v regijo in razvoj naj bi šel policentrično v samem mestu in tudi v regiji. Kakšni bodo dokončni dokumenti pa je odvisno od javne razprave in torej od vseh nas!

MILOVAN DIMITRIČ

HUMORESKA ZA RAZMIŠLJANJE

Tivoli včeraj in jutri

Slišal sem, da se krajani Rožne doline zelo razburjajo ob razstavljenih načrtih za prenovu Tivolija. Imajo popolnoma prav. Saj jih ni nihče vprašal, kako naj ga uredijo. Svoje mnenje bi morali povedati vsi ljubljancani. Ker pa sem jaz tudi ljubljancan, morajo upoštevati tudi moje mnenje. In kaj predlagam?

Jakopičevo sprehajališče naj asfaltirajo. To je primeren prostor za tekmovališče. Najbolj primeren bi bil za tekmovalje v kartingu. Tega v Tivoliju še nimamo. Ob straneh bi postavili manjše tribune za gledalce. Če bo kakšno drevo v napoto, nič zato. Ga bodo že posekali. Na eni strani sprehajališča bi med tribune postavili skale, lepo po velikosti, najprej največjo, potem pa vedno manjšo, tja do vodnjaka. V vsako skalo bi zvrtili po dve luknji, pred skalami pa namestili napis: »Pogled na svet skozi materijo«. Vsakdo, ki bi hotel gledati skozi luknjo, bi moral ta pogled plačati. To je možno na dva načina; ali namestijo čuvaja, ali pa poleg kamnov postavijo avtomate, podobne kot so parkirne ure. Vsak gledalec bo disciplinirano vrget vanj dinar, da bo lahko gledal v svet.

Na drugi strani bi namestili spomenike iz železa. Na primer zvarjene železniške tračnice ali ladijske verige in podobno. Ne morete si predstavljati, kolikšen bi bil obisk tujih turistov, ki bi si ogledovali najnovejše kulturne pridobitve Ljubljane in Slovenije. Povsod kažejo same starine, mi pa bi šli že v prihodnost.

Poleg dvorca je še ena manjša naseljena hiša. Vendar se res ne spodobi, da živijo v gozdu, kot Pigmejci v džungli. Ta hiša bi bila primerna za gostilno. Gostilna je vendar objekt posebnega družbenega pomena. Za tiste, ki bi se pripeljali z avtomobili, bi uredili ustrezeni prostor za parkiranje. Nekaj debelejših bukev bi posekali (kurjave v Ljubljani vedno manjka) in prostor zravnali ter dobili lep senčni parkirni prostor. Kadar je v gostilni pod Rožnikom (pri Čadu) preveč ljudi, bi jih usmerili v to gostilno.

Nad to hišo je še ena stanovanjska hiša. Švicarija. Tudi te prebivalce bi morali izseliti. Naredili bi večji klubski prostor za tiste, ki se ukvarjajo z moderno glasbo. Povsod se pritožujejo, da je ta glasba preveč bučna. Če v Tivoliju lahko prepevajo kosi, ščinkavci, grlice, siničke in drugi pernat prebivalci Tivolija, zakaj ne bi še mladi navdušenci punk, rock in drugih novovalovskih smeri glasbe izvajali svojih skladb. Vem, da niso egoisti in zanesljivo bi namestili dovolj glasne zvočnike, da bi uživali tudi obiskovalci Tivolija ob njihovi glasbi, pa še v mesto bi se jih slišalo.

Blizu hale Tivoli je travnik, po katerem se pozimi sankajo ljubljanski otroci. To je primeren prostor za stalni cirkus. Nad cirkusom bi zgradili zverinjak z živali, ki bi nastopale v cirkusu. Pod cirkus pa preselimo vsa zabavišča izpred hale Tivoli in tako dobimo zaokroženo celoto zabaviščne dejavnosti.

Ob otroškem igrišču je bajer, po katerem se je nekoč ljubljanska gospoda pre-

važala s čolni. Tu imajo svoje prebivališče žabe vseh vrst. V bajerju je tudi dovolj smeti. Ta bajer bi morali ohraniti tak, kakršen je. Tu bi lahko vsako leto organizirali najprej mestno tekmovalje v lovljenju krot, nato republiško prvenstvo pa zvezno, pozneje pa še evropsko ali svetovno prvenstvo. Te tekmovalne panoge v svetu še ne poznajo. Mi bi bili prvi, ki bi uvedli v civilizirani svet tako zanimivo tekmovalje. Polega tega imajo bližnji prebivalci zdaj prijetne žabje koncerte, zato mora ostati bajer tak, kakršen je. Če bi se kdo spomnil, da bi bilo treba bajer očistiti, potem ne bo več žab in se bodo razmnožile ribe,

ki pa ne prirejajo koncertov in bodo ljudje prikrajšani.

Še nekaj predlogov imam za ureditev Tivolija, pa se bojim, da ne bi bilo dovolj denarja. Prepričan sem, da so moji predlogi sprejemljivi za vse, ki obiskujejo Tivoli, saj bi s tako ureditvijo dobili ljubljanski prater.

Seveda, če bodo moje ideje sprejete, zahtevam za idejni osnutek plačilo. Krajnom Rožne doline pa sporočam, da bo vse v redu in naj se ne jezijo že vnaprej, jeza za nazaj je pa tako brezpomembna.

Pavle

